

KIUSAAMISEEN JA HÄIRINTÄÄN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLI

Epäasialliseen kohteluun puuttuu välittömästi aikuinen, jolle tulee tieto tai epäily.

Pysähtyy ja käskää lopettamaan. Selvittää, mitä meneillään.

Jos kyseessä kertaluontoinen riitatilanne:

Selvittelyn hoitaa ensisijaisesti tilanteen havainnut aikuinen, sekä välittää tiedon esiopettajalle/luokanopettajalle/luokanohjaajalle. Vakavissa tai toistuvissa tilanteissa huoltajille ilmoitus, sekä tarpeenmukainen selvittely ja seuranta.

Jos kiusaamisen tai häirinnän tunnusmerkit täyttyvät:

Kiusaaminen = Tahallista, toistuvaa, haitallista tai vahingoittavaa vallan käyttöä. Voi olla fyysistä/henkistä/seksuaalista väkivaltaa.

Häirintä = Käyttäytymistä, jolla loukataan henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti.

- Henkilökunta järjestää erilliset keskustelut osapuolten kanssa mahdollisimman pian. Keskustelutilanteisiin osallistuu mahdollisuuksien mukaan aina kaksi aikuista.
- Kiusatuksi joutunut voi nimetä itselleen turvallisen aikuisen koulusta, joka tukee häntä ja osallistuu keskusteluihin mahdollisuuksien mukaan.
- Keskustelut kirjataan yksikön sisäisesti käytössä olevalle Selvittelylomakkeelle.
- Jos jollekin osapuolelle todetaan tarve monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen, laaditaan Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 19 §-20 § mukaisesti opiskeluhuollon kertomus.
- Seksuaaliväkivallan tai rikoksen epäilyssä välittömästi poliisin/lastensuojelun konsultointi sekä Lastensuojelulain 25 § mukaisesti [lastensuojeluilmoitus](#) ja/tai [rikosilmoitus](#).
- Koulumatkan/esiopetusmatkan aikana tapahtuneesta kiusaamisesta velvollisuus ilmoittaa huoltajille, osapuolet voidaan ohjata sovitteluun (K-S:n sovittelutoimisto).

Selvittely ja seuranta

- Keskustelut osapuolten kanssa erikseen, ellei yhteiskeskustelua toivota. Tehdään sopimus, annetaan määräykset toimintatavoista, sekä tehdään selväksi, mitä tapahtuu, jos sopimus ei pidä. Opettaja/yksikön johtaja määrää tarvittaessa asianmukaiset seuraamukset [perusopetuslain 35 § - 36 § mukaisesti](#).
- Varmistetaan säännöllinen seuranta ja oppilaan kokemus turvallisuudesta oppimisympäristöissä. Sovitaan kuka/ketkä vastaavat seurannasta: ensimmäisen kuukauden ajan viikoittain, sen jälkeen tarpeen mukaan.
- Asiasta ilmoitetaan kaikkien osapuolten huoltajille mahdollisimman pian. (POL 29 §.) Huoltajien on hyvä tarkkailla tilannetta ja lapsensa hyvinvointia sekä ilmoittaa, jos kiusaaminen jatkuu. Tiedottaminen ja vuorovaikutus huoltajien kanssa läpi prosessin.
- Tarjotaan osapuolille opiskeluhuollon tuki. Huomioidaan ryhmän tuen tarve, esim. tunne-/turva-/kaveritaidot. Tukipalveluita: Hyvaks: Tukipyssä kiusaamisasioissa, MLL: Selviydytään kiusaamisesta.
- Seurannassa kuullaan osapuolia ja varmistetaan, että kiusaaminen/häirintä on loppunut.

Kiusaamisen/Häirinnän jatkuessa tai jos selvittely hankaloituu:

- Kutsutaan huoltajat yhteiseen tapaamiseen tai järjestetään osapuolille erilliset tapaamiset, johon kutsutaan oppilas, huoltaja sekä kiusaamisen selvittelystä vastaava henkilöstö. Opettaja/yksikön johtaja määrää asianmukaiset seuraamukset. Sovitaan seuranta-aikataulu sekä kuka/ketkä vastaavat seurannasta. Tehostetaan yhteisöllisyyttä tukevia toimia yhteisössä/ryhmässä. Seurannassa kuullaan osapuolia ja varmistetaan kiusaamisen/häirinnän loppuminen. Keskustelut, sovitut asiat sekä seurantakeskustelut kirjataan yksikön sisäisesti käytössä olevalle Selvittelylomakkeelle.
- Harkitaan tarve monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen, jolloin laaditaan Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 19 §-20 § mukaisesti opiskeluhuollon kertomus.
- Poliisin ja lastensuojelun konsultointi sekä yhteistyö. Mahdollisuus hyödyntää sovittelua tapausten ratkaisemiseksi (Keski-Suomen sovittelutoimisto).
- Opetuksenjärjestäjällä on oikeus käyttää [perusopetuslain 35 § - 36 § mukaisia kurinpitokeinoja](#). Tarvittaessa opetuksen järjestäjä käyttää perusopetuslain 6 § mukaista oikeutta määrätä kiusaamiseen syyllistyneelle oppilaalle toinen lähikoulu.